

Nämndplan

2024

Hälso- och sjukvårdsnämnden

Innehållsförteckning

1 Inledning.....	3
1.1 Hälsa- och sjukvårdsnämndens uppdrag.....	3
1.2 Region Västerbottens vision.....	4
1.3 Region Västerbottens politiska styrning och mål.....	5
1.4 Förutsättningar för planering.....	5
2 Regionmål och uppföljning.....	6
2.1 Arbetsprocess för att konkretisera fullmäktiges mål.....	6
2.2 Beskrivning av uppföljning.....	6
2.3 Regionfullmäktiges mål.....	7
3 Uppdrag.....	12
3.1 Uppdrag från fullmäktige till nämnd.....	12
3.2 Uppdrag från nämnd till förvaltning.....	13
3.3 Uppdrag från nämnd till beredning funktionshinder och samverkan.....	13
3.4 Uppdrag från nämnd till beredning primärvård och tandvård.....	13
4 Ekonomiska förutsättningar och budget 2024.....	14
4.1 Nämndens plan för hållbar ekonomi.....	14
4.2 Årsprognos 2023.....	15
4.3 Budgetförändringar 2024.....	15
4.4 Fördelade budgetramar 2024.....	15

1 Inledning

1.1 Hälsa- och sjukvårdsnämndens uppdrag

Hälsa- och sjukvårdsnämnden ansvarar för politisk ledning och samordning av specialistvård. Nämndens uppdrag är att tillgodose västerbottningens behov av hälsa- och sjukvård samt tandvård, ge högspecialiserad vård till befolkningen i norra sjukvårdsregionen samt följa och driva utvecklingen inom forskning, innovation och utbildning. Nämnden har också ett uppdrag att bedriva regionvård.

Till stöd för nämndens arbete finns ett arbetsutskott och två politiska beredningar. Beredningarna har löpande avstämningar med nämndens arbetsutskott.

Beredningen för primärvård och tandvård (BPT) har till uppdrag att bereda ärenden och för nämndens räkning inhämta kunskap och information gällande primärvårdsverksamhet och tandvårdsverksamhet som bedrivs i Region Västerbottens regi.

Beredningen för samverkan och funktionshinder (BFS) ansvarar för att bereda ärenden och inhämta kunskap gällande habilitering, rehabilitering till personer med funktionsnedsättning, tolkservice till döva, hörselnedsatta och personer med dövblindhet samt hjälpmedel. Vidare ska beredningen samverka genom samråd med nationella minoritetsgrupper, funktionshinderorganisationer och läns pensionärsrådet.

Nämnden har en egen förvaltning som är organiserad i sex områden (se figur 1).

Inom hälsa- och sjukvården pågår en övergripande omställning till en mer personcentrerad vård i syfte att stärka och tydliggöra patientens ställning, självbestämmande och delaktighet. Genom att arbeta mer hälsofrämjande, förebyggande, kunskapsbaserat och med kontinuitet i kontakterna med vården förväntas en mer tillgänglig, samordnad och nära vård på lika villkor för länets befolkning.

Att förflytta sjukvård från sjukhusen närmare patienten innebär utveckling av nya arbetssätt som gör det möjligt att mobilt erbjuda vård närmare patientens vardagsmiljö. Primärvården är navet och samspelar både med hälsofrämjande insatser, sjukhusvård, tandvård, re/-habilitering och hjälpmedel, kommunal hälsa- och sjukvård och med socialtjänsten.

Frågor i fokus är utveckling av ledning, styrning och uppföljning av nära vård i samverkan internt inom regionen och i samverkan med länets kommuner. Målet är att erbjuda vård och omsorg på rätt sätt, på rätt plats och i rätt tid enligt hälsa- och sjukvårdens målbild 2030.

Nämnden ansvarar för att inom sitt ansvarsområde utveckla en god samverkan med kommunerna i Västerbotten för att säkerställa en god och säker hälsa- och sjukvård till regioninvånarna. Nämnden ska också samverka med andra regioner inom ramen för sitt uppdrag, internt med andra nämnder samt civilsamhället och andra aktörer i regionens forum inrättade för samverkan.

Inom folktandvården bedrivs såväl allmäntandvård som specialisttandvård. När det handlar om tandvård för barn och patienter med rätt till särskilt tandvårdsstöd är folktandvården en utförare som utför tandvård på beställning av regionstyrelsen. Folktandvården har i ett samverkansavtal med Umeå universitetet ett uppdrag att utveckla och kompetenssäkra tandläkarutbildningen i Umeå och att långsiktigt befärma kliniskt inriktad odontologisk forskning och utveckling av tandvården. Folktandvården ansvarar enligt detta avtal bland annat för att bemanna den kliniska handledningen och färdighetsträningen.

I uppdraget som Universitetssjukvårds enhet (USVE) ingår minimikrav utifrån Forskning, Utbildning, Sjukvårdsutveckling som enheterna skall uppnå. Vid senaste granskningen framkom att samtliga USVE verksamheter behöver analysera dessa och säkerställa att målen uppnås innan sista augusti 2024 för att säkerställa sitt status som Universitetssjukvårdsenhet.

Region Västerbotten och Norrlands Universitetssjukhus har ett uppdrag i Norra Sjukvårdsregionen att säkerställa den högspecialiserad vården (som är nivåstrukturerad till Sjukvårdsregional Högspecialiserad vård) upprätthålls, utvecklas och utförs för våra invånare. Ett tydligare samarbete med nivåstrukturerad och överenskommelser om sjukvårdsuppdrag behövs mellan samtliga vårdnivåer och vårdinrättningar i Region Västerbotten och Norra Sjukvårdsregionen för att säkerställa att samtliga patienter kan handläggas på rätt nivå.

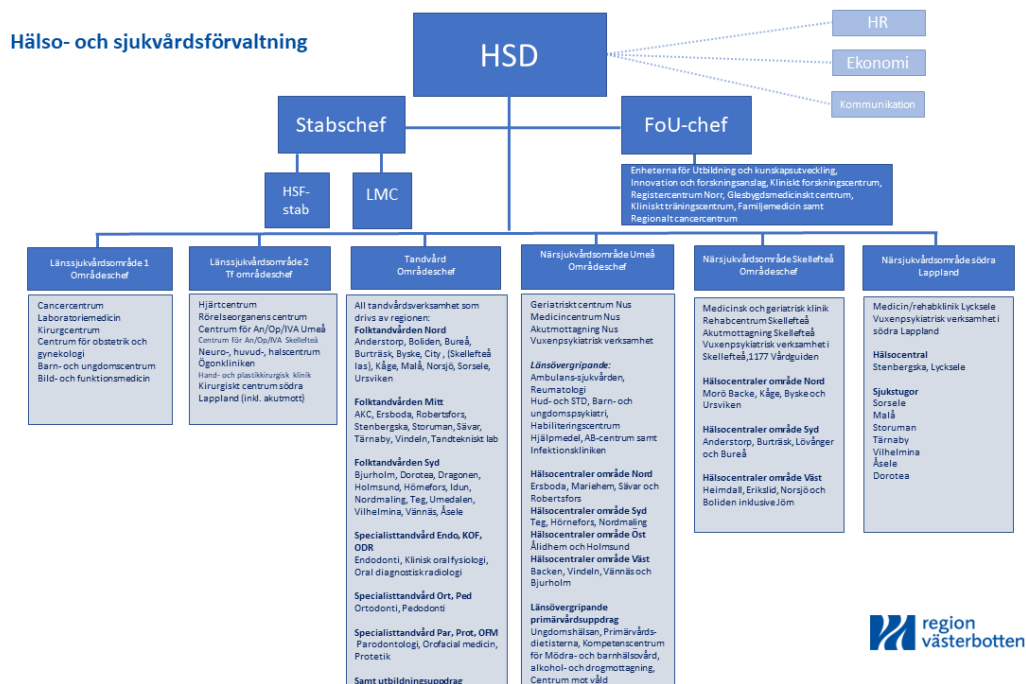
Sveriges regioner har ett gemensamt system för kunskapsstyrning som verkar för en mer kunskapsbaserad, jämlik och resurseffektiv vård av hög kvalitet. Kunskapsstyrningssystemet handlar om att utveckla, sprida och använda bästa möjliga kunskap inom hälsa- och sjukvården. I region Västerbotten är strukturen för

kunskapsstyrning det som används vid verksamhetsutveckling för en strategisk förflyttning mot ett förhållningssätt där vi har en mer personcentrerad vård i syfte att stärka och tydliggöra patientens ställning, självbestämmande och delaktighet.

Universitetssjukvårdens kärnverksamhet ska jämte hälso- och sjukvård vara klinisk forskning och utbildning liksom kunskapsutveckling-, tillämpning- och spridning, samt utveckling och innovation för hälso- och sjukvård. Samtliga verksamheter har ett ansvar för att bidra till den Verksamhetsförlagda utbildningen (VFU) för de kompetenser som krävs i den framtida sjukvården.

För att regionen som samhällsviktig verksamhet ska fungera vid fredstida kriser, höjd beredskap eller krig är förmågan att bedriva sin verksamhet av yttersta vikt. Nämnden har därför tillsammans med övriga nämnder ett ansvar för att stärka sin civila beredskap.

Figur 1. Hälso- och sjukvårdsförvaltningens organisation i Region Västerbotten

1.2 Region Västerbottens vision

Region Västerbottens vision är ett län där framtiden byggs tillsammans med invånare, kommuner, organisationer och näringsliv. Ett Västerbotten där möjligheter kan realiseras och alla får plats. En region där hälsa, vård och utveckling hänger ihop och stärker varandra.

REGION VÄSTERBOTTENS VISION:

Från fjäll till kust skapar vi gemensamt en attraktiv region med goda livsvillkor för alla.

Hela regionen
Samarbete
Mångfald
Social samhörighet
Samlande kraft
Tillsammans
Kommunikationer

Dialog
Samverkan
Inkluderande
Nätverk
Gemenskap
Länets kommuner
Organisationer
och näringsliv

Arbetsmarknad
Hållbar utveckling
Integration
Välfärd
Tillgänglighet
Kultur
Föreningsliv
Tillväxt
Upplevelser
Utvecklingsmöjligheter
Utbildning

Folkhälsa
Miljö
Livsmiljö
Hälsa- och sjukvård
Arbetsmiljö
Aktivitet
Jämlik och jämställd

Vi drivs av att hela länet ska vara en trygg och stark region som människor vill leva i, flytta till, besöka och samarbeta med. Region Västerbotten tar ansvar för att det finns en uthållig och jämlik välfärd och att arbetet med innovation ger resultat. Genom att samla krafter och dela kunskap utvecklar vi Västerbotten och bygger en hållbar framtid tillsammans. En framtid med goda livsvillkor för alla.

Vi gör skillnad för dem vi finns till för och får fler att välja Västerbotten.

1.3 Region Västerbottens politiska styrning och mål

Den politiska styrningen mot visionen och de två huvuduppgifterna sker genom sju regionmål som fullmäktige fastställt. Inom varje mål har fullmäktige prioriterat förflyttningar för perioden 2024–2027. Målen riktar sig till nämnderna som i sin tur antar årliga nämndplaner med delmål som anger nämndens mest prioriterade områden.

1.4 Förutsättningar för planering

Pandemiåren har fortsatt påverka på nämndens verksamheter som haft stora utmaningar med ökad korttidsfrånvaro och bemanningsproblematik. De har påverkat vårdplatser och tillgänglighet men också ekonomin negativt. Situationen har även positivt bidragit till nya lärdomar. Den har påskyndat digital utveckling, införandet av nya arbetssätt, nya mer effektiva flöden, omställningsarbeten, stärkt samordning och samverkan som kan användas för att möta nuvarande och framtida utmaningar, tex i arbetet med att uppnå en bättre tillgänglighet i förhållande till vårdgarantin.

Under 2024 kommer arbetet med hälso- och sjukvårdens målbild 2030 att fortsätta. I syfte att främja nära

vård-omställningen behöver nya personcentrerade arbetssätt samt gemensam ledning och styrning utvecklas i samverkan med länets kommuner.

Verksamhetsåret 2024 kommer i hög grad att präglas av införandet av det nya vårdinformationssystemet COSMIC. Utbildning, driftsättning och stabiliseringsperiod av Cosmic-införandet är prioriterat vilket kommer att påverka utrymmet för andra större utvecklingsprojekt. Inför driftstart behöver verksamheten säkerställa att alla medarbetare har tillräcklig kompetens, erhållit tillräcklig utbildning, och behörighet till det nya systemet. I det ingår att säkerställa att rutiner och förändrade arbetssätt är kända. När Cosmic är implementerat förväntas den budget med omfattningen 25 miljoner per år som avsatts för extra kostnader i samband med införandet återföras till nämndens område och kunna nyttjas för andra behov.

Inför budgetåret 2024 kommer vidare budgetramar avseende administrativa tjänster att minskas. För Hälso- och sjukvårdsförvaltningen innebär det en total ramminskning motsvarande ca 70 administrativa tjänster. Under första halvan av 2024 pågår rekrytering av ny hälso- och sjukvårdsdirektör. En lösning med tillförordnad direktör fungerar under rekryteringsperioden. Utöver den begränsning som införandet av Cosmic innebär kommer även detta att ge konsekvensen att utvecklingsprojekt kommer att behöva stå tillbaka och ges ett minskat centralt administrativt stöd.

2 Regionmål och uppföljning

2.1 Arbetsprocess för att konkretisera fullmäktiges mål

Hälso- och sjukvårdsnämnden har under 2023 fortsatt arbetat enligt den process som togs fram under 2022. Arbetet har skett i nära dialog mellan nämnden, tjänstepersonledning och tjänstepersoner inom förvaltningens olika verksamhetsområden och staber. Arbetet har även skett i dialog med Regionstyrelsens förvaltning i syfte att synkronisera arbetet med förvaltningarnas olika insatser. Processen som startade i april har på övergripande strategisk nivå analyserat hur nämndens uppdrag kopplar an mot de mål fullmäktige riktat mot nämnden samt hur de står i förhållande till hälso- och sjukvårdens målbild 2030. Ambitionen har varit att peka ut en tydlig riktning avseende vilka viktiga utvecklingsområden som är aktuella och väsentliga att arbeta med under 2024. Arbetsprocessen har strävat mot att skapa bättre förutsättningar för att nå en gemensam bild om vilken riktning nämnden vill se att förvaltningen ska styra mot de sju övergripande målen i Regionplanen och dess beskrivna utfall över planperioden.

Utifrån fullmäktiges mål fastställs delmål som är styrande för verksamheterna vilka förväntas skapa aktiviteter och arbeta för målpuppfyllnad. Nämnden har tidigare styrt direkt på indikatorer men från och med 2023 ska alla nämnder i Region Västerbotten styra med hjälp av delmål.

Den nya tidplanen som beslutats för hela planeringsprocessen innebär parallellt arbete med nämnd- och regionplan vilket innebär att arbetet har genomförts mot en preliminär regionplan och har skapat en del utmaningar.

Inför basenheternas verksamhetsplanering tog nämnden ett inriktningsbeslut om delmål och indikatorer. I det fortsatta arbetet efter inriktningsbeslutet har några indikatorer förändrats i sin formulering för att bättre ange vad som följs upp. Ett par av indikatorerna från inriktningsbeslutet finns inte med under 2024. I ett fall blev det klart att den kräver utveckling av tekniska system för att inte skapa en stor administrativ arbetsbörda i vården, i det andra fallet har förutsättningarna förändrats sedan inriktningsbeslutet togs.

2.2 Beskrivning av uppföljning

Hälso- och sjukvårdsnämndens uppföljning i nämndplanen för 2024 bygger på delmål som formulerats mot Regionplanens sju mål av vilka alla sju är riktade till Hälso- och sjukvårdsnämnden. För att följa utvecklingen mot delmålen har nämnden definierat ett antal indikatorer som mätetal för att visa på utvecklingen av målpuppfyllnaden mot regionmålen. Indikatorerna (mätetalen) kommer i de flesta fall följas upp på central nivå medan basenheterna skapar sina aktiviteter utifrån de formulerade delmålen för respektive regionmål. Indikatorerna är i de flesta fall hämtade från data inom Region Västerbotten.

Den sammantagna bedömningen av målpuppfyllnad bygger på såväl beslutade indikatorer som den bedömning av de genomförda och pågående aktiviteter som verksamheterna rapporterar. Indikatorerna kan i flertalet fall ses som stickprov som visar på tendenser kopplat till det bredare delmålet.

Uppföljning av basenheternas verksamhet görs i linjeorganisationen. Det innebär att verksamhetscheferna har resultatdialoger med avdelningschefer, områdescheferna har resultatdialoger med områdets verksamhetschefer och hälso- och sjukvårdsdirektören har resultatdialog med områdescheferna. Vid samtliga av dessa uppföljningar följs utfall och åtgärdsplaner och måluppfyllelse av aktiviteter upp mot bakgrund av basenheternas aktivitetsplaner. Vid avvikelser identifieras ytterligare nödvändiga åtgärder.

Vidare delges nämnden alla rapporter för ekonomiskt utfall på basenhetsnivå i digital form. Områdeschefer bjuds löpande in till nämnden för att ge en övergripande bild av nuläge och pågående aktiviteter inom deras verksamheter.

2.3 Regionfullmäktiges mål

Mål 1. Trygga uppväxtvillkor

Hälso- och sjukvårdsnämnden kommer under mandatperioden fortsätta att arbeta för att stärka barnets rättigheter. Nämnden vill fortsättningsvis utveckla arbetet i verksamheterna genom den struktur som byggts runt barnrättsombud och chefer. Alla nämndens verksamheter berörs av barnets rätt antingen som patient eller anhörig. Som ett led i att fler barn och unga ska växa upp i en trygg miljö fri från våld ska vi fortsätta att stärka våra medarbetares kunskap om riktlinjer och rutiner för arbetet med våld i nära relationer och stimulera till att arbeta enligt dessa. Nämnden ska också aktivt arbeta med de sedan tidigare beslutade 11-punktsprogrammet för barn och unga tillsammans med kommunerna. Vidare ska nämnden verka för att utveckla primärvården och Barn- och ungdomspsykiatri för att svara upp mot det ökade söktrycket.

Delmål	Indikatorer	Utfall 2022	Mål 2024	Periodicitet
En större andel barn och unga med psykisk ohälsa ska få stöd och behandling av första linjen.	Andel barn och unga som triageras till första linjen		>71 %	År
	Andel barn och unga som triagerats till första linjen och som sedan remitteras från första linjen till BUP		<30 %	År
Stärka barnets delaktighet i sin egen vård	Andel barn och ungdomar som är delaktiga i sin egen habiliteringsplan	41 %	>45 %	Tertial: apr, aug, dec
	Andelen skattningar tillsammans med barn och unga som görs på Kontaktcenter		>5,6 %	Tertial: apr, aug, dec
	Andel barn som svarat på enkät om upplevelsen av sin kontakt med barn och ungdomspsykiatri		>50 %	Tertial: apr, dec
Stärka barnets ställning som anhörig	Antal registreringar av sökordet "barn under 18"		>40 000	Tertial: apr, dec

Mål 2. Goda levnadsvillkor

Nämnden kommer att fortsätta utveckla samverkan med kommunerna för att möta patienternas och invånarnas behov utifrån den mellan regionens och kommunernas gemensamt beslutade färdplan mot nära vård. Nämnden kommer att sätta ett stort fokus på förebyggande och främjande arbete mot alla åldersgrupper. Nämnden har för avsikt att utveckla det förebyggande arbetet med riktade hälsoinsatser på individnivå och arbeta utifrån kända ohälsfaktorer med invånaren som aktiv partner. Regionens viktiga arbete med Västerbottens Hälsoundersökningar (VHU) ska fortsätta. Andra exempel på viktiga insatser kan vara fallförebyggande arbete och olika former av föräldrastöd. Detta arbete behöver ske i nära samverkan med beställaren av primärvård. En viktig del för nämnden är vidare att fortsätta det viktiga arbetet med att på rutin uppmärksamma våldsutsatthet och erbjuda adekvat stöd.

Nämnden kommer under året att stärka arbetet med civil beredskap inom sitt ansvarsområde.

Delmål	Indikatorer	Utfall 2022	Mål 2024	Periodicitet
Hälsofrämjande insatser är tydligt prioriterade i primärvården och tandvården.	Andel (%) genomförda hälsoundersökningar	20 %	>70 %	Tertial: apr, aug, dec
	Andelen gravida som erbjuds föräldrastöd i grupp	63 %	>78 %	År
	Andelen nyfödda där föräldrar erbjuds föräldrastöd i grupp under barnets första levnadsår	30 %	>53 %	År
	Antal förskrivningar av fysisk aktivitet på recept (FaR)	1 166	>1 400	År
	Andel hälsocentraler som i samverkan med kommuner medverkar i Hälsa, lärande och trygghet (HLT)		100 %	År
	Andel erbjudna VHU via kallelse		>70 %	År
	Antal inläggningar på grund av fallskador	4 529	<4 473	Tertial: apr, aug, dec
	Andel genomförda hälsosamtal för 2-åringar inom folktandvården	31 %	>80 %	Tertial: aug, dec
Nämnden ska göra en förstärkning av den egna verksamhetens förmåga till civil beredskap.	Andel medarbetare som har genomgått den digitala introduktionen till krisberedskap.		>50 %	Tertial: aug, dec

Delmål	Indikatorer	Utfall 2022	Mål 2024	Periodicitet
	Antal samhällsviktiga verksamheter som har tagit fram kontinuitetsplaner.		≥8	År
Förändrat arbetssätt genom implementering av gemensamma styrnings- och ledningssystem mellan region och kommuner.	Antalet slutenvårdsdagar per tusen länsinvånare	566,1	<520	År
	Antalet utskrivningsklara patienter som är kvar i slutenvård	108	<95	År
Varje patientnära medarbetare har kunskap om riktlinjer och rutiner för arbetet gällande våld i nära relationer och arbetar utifrån dessa	Andel basenheter som frågar om våldsutsatthet och dokumenterar enligt regionens riktlinjer	31%	>80%	Tertial: apr, aug, dec

Mål 3. Ett attraktivt och hållbart Västerbotten

Inom målet ett attraktivt och hållbart Västerbotten ska nämnden verka för ökad kunskap om nationella minoriteters rättigheter genom utbildning av Hälso- och sjukvårdsförvaltningens staber och chefer. Vidare skall regionen under perioden ta fram en samlad strategi för folkhälsa, som inkluderar jämställdhet, jämlikhet och funktionsrättsperspektivet.

Delmål	Indikatorer	Utfall 2022	Mål 2024	Periodicitet
Ökad kunskap om nationella minoriteters rättigheter.	Andel medarbetare inom HSF staber samt chefer inom hälso- och sjukvården som genomfört webbutbildning		>80 %	Tertial: aug, dec

Mål 4. Tillgänglig vård med god kvalitet och kontinuitet

Nämnden ska fortsätta att arbeta mot målet att en fast vårdkontakt med ansvar för samordning och en sammanhållen individuell planering ska erbjudas patienter som har behov av detta. Nämnden ska främja högre tillgänglighet och delaktighet genom att fortsätta utveckla digitala användarvänliga tjänster och främja att de som kan använder de digitala tjänsterna för att skapa utrymme till fysiska besök för dem för dem som har behov av det.

I arbetet med omställning till mer personcentrerade arbetssätt, högre tillgänglighet och effektivare resursanvändning ska vården arbeta med att effektivisera komplexa vårdflöden.

För att säkerställa en effektiv användning av resurser är det viktigt att tydliggöra vilken specialiserad vård som ska utföras vid respektive sjukhus.

Delmål	Indikatorer	Utfall 2022	Mål 2024	Periodicitet
Det är tydliggjort vilken specialiserad vård som ska utföras vid respektive sjukhus.	Antal verksamheter inom specialistvården som tagit fram nivåstrukturering		>18	Tertial: aug, dec
En fast vårdkontakt med ansvar för samordning och en sammanhållen individuell planering	Andel BE inom primärvården som använder Patientkontrakt som verktyg		>50%	År
	Andel basenheter som via vård och omsorgskollen följer upp patientens upplevelser av delaktig, trygghet och samordning		>80%	År
	Andel brukare som får en Habiliteringsplan för insatser, fast vårdkontakt och tid för nästa steg är upprättad inom 3 månader från beslut	79 %	>80 %	Tertial: apr, aug, dec
Förbättrad tillgänglighet och delaktighet genom användarvänliga digitala tjänster	Användandet av självservice	235 241	>276 230	Tertial: apr, aug, dec
	Intjänad tid i timmar genom webbtidbok	21 919	>20 000	Tertial: apr, aug, dec
	Antal digitala vårdbesök	45 348	>54 417	Tertial: apr, aug, dec
	Användning av digitala basutbudet inom folktandvården	19 300	>23 000	Tertial: apr, aug, dec
Effektivera komplexa flöden som involverar flera verksamheter med Region Västerbottens metod för flödesförbättring	Antal flöden som genomlysts		≥3	Tertial: aug, dec

Mål 5. Goda arbetsplatser och attraktiva arbetsgivare

Nämnden kommer under 2024 och betona vikten av att de aktiviteter som beskrivs i, den under 2023, beslutade kompetensförsörjningsstrategin genomförs. Särskilt fokus kommer att vara chefers arbetsmiljö och förutsättningar att leda. Fokus ligger också på medarbetarnas arbetsmiljö i form av arbetet för ökad delaktighet och ett förstärkt systematiskt arbetsmiljöarbete i alla delar av verksamheten. Nämnden ska fortsatt verka för att ytterligare begränsa beroendet av hyrpersonal.

Delmål	Indikatorer	Utfall 2022	Mål 2024	Periodicitet
Verksamheten ska förstärka det systematiska arbetsmiljöarbetet på både avdelnings- och basenhetsnivå.	Utfall för "hållbart medarbetarengagemang för medarbetare" i medarbetarundersökning (MU)		>80 %	År
	Antal anmälda olycksfall och arbetsskador		<299	Tertial: aug, dec
	Antal tillbudsrapporter		>443	Tertial: aug, dec
Beroendet av inhyrd personal har minskat. Tillämpning av inhyrd personal ska vara restriktivt	Andel (%) inhyrd personal	4,1 %	<4 %	År
Chefer har bättre förutsättningar att leda	Hållbart medarbetarengagemang för chefer ska öka	81		År

Mål 6. En hållbar miljö- och klimatregion

I rollen som Regionens största förvaltning ska nämnden bidra till regionens arbete med att minska klimatpåverkan, minska användningen av miljö- och hälsofarliga ämnen och öka resurseffektiviteten. Sjukvården inklusive tandvården skall särskilt verka för att minska utsläpp av miljöfarliga läkemedel.

Delmål	Indikatorer	Utfall 2022	Mål 2024	Periodicitet
Minska utsläpp av miljöfarliga läkemedel.	Förskrivning av miljöbelastande läkemedel	65 %	≤65 %	År
Se över arbetssätt för att minska onödig användning av förbrukningsmaterial.	Andel BE som identifierat arbetssätt som kan minska onödig användning av förbrukningsmaterial		>60%	Tertial: aug, dec

Mål 7. Stärkt forskning, utbildning och innovation

Klinisk forskning och innovation är en förutsättning för framtidens vård, och för Norrlands universitetssjukhus där Region Västerbotten är och skall fortsätta att vara ett nav för hälso- och sjukvården inom Norra sjukvårdsregionen. Nämnden ska verka för gynnsamma forskningsmiljöer som grund för hög vetenskaplig kvalitet och stimulans till forskning och innovation som ger samhällsnytta. Nämnden behöver särskilt främja akademisk utveckling inom primärvård och tandvård och verka för en stärkt samverkan med privata aktörer inom näringslivet.

Nämndens uppdrag är vidare att ansvara för att ett systematiskt arbete bedrivs med målsättning att säkerställa att universitetssjukvården ska ha en stark och hållbar ställning i norra Sverige. I arbetet ingår att verka för

stärkta organisatoriska förutsättningar för att bedriva forskning och högspecialiserad vård inom universitetssjukvården på NUS, inklusive en stärkt positionering inom precisionsmedicin. Samverkan bör ske med andra regioner, SKR, statliga myndigheter, akademi, företag, patientrepresentanter samt andra relevanta intressenter.

Delmål	Indikatorer	Utfall 2022	Mål 2024	Periodicitet
Samtliga befintliga Universitetssjukvårds enheter (USVE) i Region Västerbotten uppnår Socialstyrelsens minimikrav	Antal universitetssjukvårds enheter som uppnår Socialstyrelsens minimikrav		100%	Tertial: apr, aug, dec
Vi ökar antalet forskartjänster inom primärvård och allmäntandvård	Ökat antal doktorandtjänster inom primärvården	8	>10	År
	Ökat antal doktorandtjänster inom allmäntandvården	0	>2	År

3 Uppdrag

3.1 Uppdrag från fullmäktige till nämnd

Status	Uppdrag	Periodicitet	Slutdatum
☐ Ej påbörjad	Formalisera arbetet med att minska hyrberoendet Riktas till hälso- och sjukvårdsnämnden och regionstyrelsen	Tertial: aug, dec	2024-12-31
☐ Ej påbörjad	Identifiera och ta fram förslag på samordnade funktionella aktiviteter mellan förvaltningarna och i norra sjukvårdsregionen i syfte att minska administrativa kostnaden Riktas till hälso- och sjukvårdsnämnden, regionstyrelsen och regionala utvecklingsnämnden	Tertial: aug, dec	2024-12-31
☐ Ej påbörjad	Identifiera och initiera ett fokusarbete för att förbättra tillgängligheten vid valda enheter Riktas till hälso- och sjukvårdsnämnden och regionstyrelsen	Tertial: aug, dec	2024-12-31
☐ Ej påbörjad	Minska tjänsteresandet för Region Västerbotten med 15 procent i jämförelse med år 2023 Riktas till alla nämnder och styrelser	Tertial: aug, dec	2024-12-31
☐ Ej påbörjad	Arbeta systematiskt utifrån ett etiskt perspektiv med prioriteringar för minskad vårdkonsumtion Riktas till hälso- och sjukvårdsnämnden	Tertial: aug, dec	2024-12-31

Status	Uppdrag	Periodicitet	Slutdatum
Ej påbörjad	Stärka vår ledning och styrning genom att tydliggöra och förankra verksamhetsstyrningens innehåll, starta upp implementering enligt identifierade delaktiviteter 2024 Riktas till hälso- och sjukvårdsnämnden och regionstyrelsen	Tertial: aug, dec	2024-12-31
Ej påbörjad	Utveckla samspelet mellan sjukhusvården och primärvården i syfte att stödja omställningen till nära vård. - Tydliggöra roller och uppdrag inom primärvården - Klargöra hur utvecklingsområden samordnas i syfte att optimera flöden för personcentrerade arbetssätt - Identifiera åtgärder som utvecklar beställning, ersättningsmodell och uppföljning i enlighet med primärvårdsuppdraget Riktas till hälso- och sjukvårdsnämnden och regionstyrelsen	Tertial: aug, dec	2024-12-31

3.2 Uppdrag från nämnd till förvaltning

Status	Uppdrag	Periodicitet	Slutdatum
Ej påbörjad	Hälso- och sjukvårdsnämnden uppdrar till hälso- och sjukvårdsledningen och berörda verksamheter och staber i regionen att arbeta fram en strategi för universitetssjukvård.	Tertial: aug, dec	2024-12-31
Ej påbörjad	Hälso- och sjukvårdsnämnden uppdrar till hälso- och sjukvårdsförvaltningen att genomföra en kartläggning av kvinnosjukvård i länet.	År	2024-12-31
Ej påbörjad	Utreda hur Region Västerbotten kan förbättra vård och behandling för våldsutsatta i hela länet. Behandlingen ska utgå från våldet som personen är eller har varit utsatt för.	Tertial: apr, aug, dec	2024-12-31

3.3 Uppdrag från nämnd till beredning funktionshinder och samverkan

Status	Uppdrag	Periodicitet	Slutdatum
Ej påbörjad	Bereda strategi för folkhälsa och funktionsrätt för fastställande i fullmäktige tillsammans med beredning för folkhälsa	Tertial: aug, dec	2024-12-31

3.4 Uppdrag från nämnd till beredning primärvård och tandvård

Status	Uppdrag	Periodicitet	Slutdatum
Ej påbörjad	Inom ramen för pågående arbeten och med nya aktiviteter arbeta för att uppnå Socialstyrelsens nationella riktvärde för fast läkarkontakt om 1100 pat/specialist i primärvården. Arbetet pågår under hela mandatperioden med årlig delrapport	Tertial: aug, dec	2024-12-31

4 Ekonomiska förutsättningar och budget 2024

De senaste årens pandemi, krig i Ukraina och en expansiv ekonomisk politik påverkat utbud och efterfrågan och resulterat i en kraftigt ökad inflation. Den ekonomiska politiken har anpassats för att få kontroll över den skenande inflationen. Hushållen i Sverige och runt om i världen har fått kraftigt ökade levnadsomkostnader samtidigt som lönsamheten pressats i mer räntekänsliga delar av näringslivet.

Under 2023 har Region Västerbottens ekonomiska förutsättningar försämrats dramatiskt. Tillfälligt riktade statsbidrag under pandemin som stärkte ekonomin har fasats ut, hög inflation har resulterat i allmänt högre kostnader men också kraftigt ökade pensionskostnader. Till 2024 bedöms pensionskostnaderna öka med ytterligare 200 miljoner kronor för att sedan återgå till mer normala nivåer från och med 2025 och framåt.

Region Västerbotten påverkas av högre priser för både varor och tjänster. För att anpassa Hälso- och sjukvårdens verksamheter till de ekonomiska förutsättningarna kommer arbetet med att förbättra flöden, digitalisera och minska inköpskostnader att fortsätta. Fullmäktiges uppdrag att minska administrativa kostnader innebär att budgeten för nämndens verksamheter reducerats med 58 miljoner kronor till 2024.

Införande och förvaltning av vårdinformationssystemet Cosmic har senarelagts under 2024 men kommer och att ha en stor påverkan för både verksamhet och ekonomi under 2024.

Hälso- och sjukvårdsnämndens verksamheter har inför 2024 identifierat ett antal ofinansierade poster som är utmanande att hantera inom givna ekonomiska ramar. Övergripande beskrivning av posterna återfinns i bilaga till nämndplanen.

4.1 Nämndens plan för hållbar ekonomi

Hälso- och sjukvårdsnämnden har fortsatt stora ekonomiska utmaningar och underskott i verksamheten. Det senaste året har för verksamheterna varit ansträngt och präglat av hög korttidsfrånvaro, personalbrist, och som följd av det, en negativ påverkan på vårdplatser och tillgänglighet. Ekonomin har påverkats negativt då verksamheten tvingats till dyra lösningar såsom övertid, hyrpersonal och sommaravtal för att ha personal på plats. Det har också inneburit kostsam utomlänsvård och minskade intäkter.

Inom vården fortsätter den snabba medicinska utvecklingen med medicinteknisk utrustning som blir alltmer avancerad, nya effektiva metoder och nya läkemedel. Utvecklingen innebär en stor patientnytta men också en hög kostnadsutveckling, samtidigt som befolkningen blir äldre med ökat vårdbehov. Fler vårdkrävande patienter förväntas, och tillgången på arbetskraft minskar generellt. Det innebär att färre kommer att behöva göra mer samtidigt som utmaningar med kompetensförsörjningen ökar.

Den fortsatta utmaningen är att ställa om hälso- och sjukvården i en takt som krävs utifrån de tillgängliga resurserna. Det är därför nödvändigt att utveckla arbetssätt och organisation för att skapa en vård som på ett bättre sätt möter patienternas behov samtidigt som den blir effektivare.

Hälso- och sjukvårdens målbild ger vägledning och fokus på förbättrade vårdflöden, ledarskap och medarbetarskap. Med en gemensam riktning möts framtiden med större kraft. Bemanningsproblematiken är utmanande och kompetensförsörjning är en av regionens viktigaste strategiska frågor. Andra viktiga aktiviteter är digitalisering men också arbete med produktion- och kapacitetsstyrning.

Prioritering av verksamhet behöver tydliggöras och verksamhet omprioriteras genom att bland annat minska antalet nya initiativ. Vissa pågående initiativ bör pausas eller avslutas. Beslut om nya initiativ ska följas av beslut om finansiering.

4.2 Årsprognos 2023

Hälso- och sjukvårdsnämnden redovisar i delårsrapport per augusti 2023 en negativ budgetavvikelse på 556 miljoner kronor. Jämfört med föregående år samma period har intäkterna minskat med 3,5 procent medan kostnaderna ökat med 9,8 procent.

Årsprognos 2023 för Hälso- och sjukvårdsnämnden bedömdes efter vid delår per augusti till ett underskott på 700 miljoner kronor. I beaktande togs att perioden var svårprognostiserad och att bemanningsproblematiken fortsatt påverkade vårdplatser, tillgänglighet och ekonomi negativt. Prognos avsåg budgetavvikelse för verksamhetens nettokostnader

Under hösten 2023 har bemanningsproblematiken ytterligare förvärrats. Den negativa budgetavvikelsen uppgår efter oktober månad till 762 miljoner kronor vilket gör att årsprognos för verksamhetens nettokostnader bedöms till ett underskott mot budget på 900 miljoner kronor.

4.3 Budgetförändringar 2024

Regionfullmäktige beslutar att ställa 6 307,2 miljoner kronor till hälso- och sjukvårdsnämndens förfogande i 2024 års budget. I förhållande till 2023 har budgetreduceringar, budgettillskott, omfördelningar samt uppräknings för löner och priser inarbetats.

Hälso- och Sjukvårdsnämndens budget är uppdelad på primärvård verksamhet och sjukhusvård, tandvård samt förvaltningsgemensamma stödfunktioner och anslag.

Primärvårdens verksamhet och största delen av tandvårdens verksamhet är inte anslagsfinansierad. De får sin ersättning från primärvård beställare respektive tandvård beställare.

Budget för primärvårdens tilläggsuppdrag är 2024 omfördelat från regionstyrelsen till hälso- och sjukvårdsnämnden. Totalt, inklusive indexuppräknings och personalomkostnadspålägg, innebär det en överförd budget till hälso- och sjukvårdsnämnden med 140,1 miljoner kronor.

Hälso- och sjukvårdsnämndens ram har reducerats med 58 miljoner kronor utifrån beslut om minskad administration. För minskade politikkostnader har ramen reducerats med 0,08 miljoner kronor. Tillskott till budgetram har gjorts med 47 miljoner kronor till läkemedel samt 133,1 miljoner kronor utifrån tidigare beslut såsom förlossning i Lycksele och lönetillägg.

4.4 Fördelade budgetramar 2024

Utgångspunkten för budgetramar per nämnd 2024 har varit budgetramarna 2023. Därefter har de budgetförändringar som redovisas i avsnittet budgetförändringar 2024 lagts till samt uppräknings för pris och löneökningar.

Nedan presenteras ramar fördelat på primärvård, sjukhusvård, tandvård och förvaltningsgemensamma stödfunktioner och anslag

Nämnd / Styrelse	Budget 2023	Budget förändring 2023	Budget reducereing 2024	Budget tillskott 2024	Omför delning 2024	Löne- och prisindex	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Primärvård verksamhet	0				143,4		143,4	148	153	157
Sjukhusvård	5 059	138,0	-39,1	0,0	231,1	189,7	5 578,6	5 757	5 936	6 126
Tandvård verksamhet	81	1,6			1,6	3,1	87,5	90	93	96
Förvaltningsgemensamma stödfunktioner och anslag	427	18,8	-18,9	180,1	-129,5	20,0	497,7	514	530	546
Hälso- och sjukvårdsnämnd	5 568	158,3	-58,1	180,1	246,6	212,7	6 307,2	6 509	6 711	6 926